

HLASATEL

časopis Náboženské obce Církve

POZNAL JSEM SESTRU VĚRU

Ano, začátkem sedmdesátých let minulého století mé kroky směřovaly do Husova sboru ve Vršovicích a tam jsem potkával vitální sestru Věru Melanovou, členku zdejší náboženské obce a později i rady starších tamtéž. Pořádaly se (nepravidelně) různé výlety a zájezdy autobusem pro členy náboženské obce a jejich rodiny. Všimnul jsem si, že sestra Věra měla pokaždé kolem sebe skupinky sester a bratrů, se kterými vedla živé rozhovory o víře v Boha, o kráse přírody, o světě kolem nás, a vždy se zajímavými postřehy.

V devadesátých letech jsem se i já stal členem rady starších a tam jsem poznal sestru Věru i při jednáních, při kterých měla dobré a přínosné připomínky k projednávaným bodům. Už si nepamatuji, ve kterém roce nás musela opustit ze zdravotních důvodů – měla potíže s nohama. Byla to tehdy pro sbor i radu starších citelná ztráta.

Před jedenácti lety nastoupil do Vršovic nový farář David Frýdl. Tehdy začal vycházet časopis Vršovický Hlasatel a jednou z jeho prvních abonentek se stala právě sestra Věra. Od jisté doby byla trvale upoutána na lůžko. Nejprve jsme jí časopis zasílali domů a potom do jejího nového domova – domova pro důchodce v Donovalské ulici na Chodově. Měl jsem radost, že Věra neztratila zájem o vršovickou náboženskou obec a s donáškou Hlasatele jsem ji pokaždé v domově navštěvoval. Skoro je mi líto, že časopis vychází jen jednou do měsíce, mohl bych chodit za ní častěji. Pokaždé se tě-

ším na návštěvu u ní a přemýšlím, o čem budu hovořit. Jakmile vstoupím do jejího pokoje, moje obavy se ztrácejí, sestra začne mluvit a témata sama přicházejí v družném rozhovoru. Občas přicházejí i další členové sboru a též sestra duchovní Straková, z našich Milada Janatová, Olda Nováček a Kamila Kopčilová, ale i jiní.

Přemýšlím, jaké to musí být upoután celé roky na lůžko, dvacet čtyři hodin denně! Sestra Věra to však zvládá, má pevnou víru v Pána Boha, spoléhá na Hospodina, který jí pomáhá. Pomoci se dostává skrze dobrou práci ošetřujícího personálu domova. Občas na vozíku „chodíme“ na procházku do přilehlé zahrady objektu. Přicházíme za sestrou Věrou, abychom ji psychicky podpořili, ale zjišťujeme, že jsme to my sami, kdo odcházíme povzbuzeni - na duši i na duchu milým setkáním s ní. Po každé návštěvě cítím zvláštní poklid a takový den je potom pro mě v běhu týdne skutečnou oázou. Děkuji Pánu Bohu za čas u ní strávený. Letos se v dubnu na Velký pátek dožívá Věra 90. let. Je ročník 1924 a tehdy také její narození připadlo na Velký pátek.

Věro, všichni kdo tě známe, vyprošujeme ti milost víry v Pána Boha, abys mu i nadále byla na blízku. Nám „zdravým“ připadá tvůj život jako galeje, ale vím, že ty to tak nevnímáš. Ať ti dny prosvětluje pohoda, radost, zdraví a požehnání shůry. Věro, drž se! My se taky držíme, ale nám to tak dobře jako tobě nejde...

Mirek Svoboda

Velice si vážím toho, že jsem byla oslovena vytvořit editorial do dubnového Vršovického Hlasatele. Když mi někdy na podzim psala Míša Mimrová, připadalo mi ta za strašně dlouho. Říkala jsem si, co bude asi jinak? Co se změní v mém životě?

Takže, uteklo „to“ rychle a o čem budu psát? Přemýšlím o tom už asi týden, od té doby, co mi Míša napsala že mám „deadline“, na což jsem ze zaměstnání zvyklá a v rámci prokrastinace mě to vždy vybíčuje k mimořádným výkonům.

Ať se bráním, jak chci, napadá mě stále jen jedno téma. A to vzdát hold Vršovickému sboru v tom smyslu, proč chodím (občas, přiznávám, je to tak) do kostela a proč zrovna sem.

Takže „stručný“ seznam.

- *Potřebuji mít k místům vztah, a tady určitě je a jaký!*
- *Byla jsem v tomto kostele pokřtěna, čemuž předcházela dlouhá cesta.*
- *Byly zde pokřtěny obě mé děti, za což děkuji a jsem vděčná.*
- *Bydlí tady Bůh. Bůh, s kterým si rozumím. Vždycky...*
- *Potkávám se zde s vzácnými lidmi, které bych velmi pravděpodobně ve svém pracovním „business“ životě nikdy nepotkala. O to jsou tato setkání vzácnější.*

A s kým se potkávám? Dovolím si každého z nich charakterizovat přídavným jménem, které mi k té dané osobě připadá nejvhodnější, protože tento sbor tvoří lidé: lidé s Božím požehnáním...

Srdečná Kamila

Laskavá Bohunka

Statečná Adélka

Charismatický David

Důstojný p. Čáp

Vitální p. Svoboda

Pokorná Eva Urbanová

Mateřská Míša Mimrová

Moudrý p. Marek

Všem vám děkuji za to, že jsem vás mohla poznat, a že vždy když přijdu, mě mezi sebe přijmete. A neptáte se, nevyčítáte, nesoudíte, máte radost z našeho setkání. Zároveň se omlouvám všem, které jsem nejmenovala.

Jste moje rodina. Děkuji.

Jitka Kulhová

V. neděle postní (judica)

Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmí se mého sporu, dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem, před člověkem záluďným a podlým! Tys přece moje záštita, Bože. (Žalm 43, 1-2)

První čtení z Písma: Ezechiel 37, 12-14

Druhé čtení z Písma: Římanům 8, 8-11

Evangelium: Jan 11, 1-45

VI. neděle postní – Květná (palmarum)

Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Král izraelský! Hosanna na výsostech! (Matouš 21, 9)

Evangelium ke kladení ratolestí: Matouš 21, 1-11

První čtení z Písma: Izajáš 50, 4-7

Druhé čtení z Písma: Filipským 2, 5-11

Evangelium (Pašije): Matouš 26, 14-27, 66

Zelený čtvrtek – památka poslední večeře Páně

Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět. (Galatským 6, 14)

První čtení z Písma: Exodus 12, 1-4.11-14

Druhé čtení z Písma: 1. Korintským 11, 23-26

Evangelium: Jan 13, 1-15

Velký pátek – památka utrpení a smrti Páně

Smečka psů mě kruhem svírá, zlovolná tlupa mě obkličuje; sápu se jako lev na mé ruce a nohy, mohu si spočítat všechny své kosti. Pasou se na mně svým zrakem. Dělí se o mé roucho, losují o můj oděv. Nebud' mi vzdálen, Hospodine, má sílo, pospěš mi na pomoc! (Žalm 22, 17-20)

První čtení: Izajáš 52, 13-53, 12

Druhé čtení: Židům 4, 14-16; 5, 7-9

Evangelium (Pašije): Jan 18, 1-19, 42

Bílá sobota – vigilie Hodu Božího velikonočního

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Kámen, jež zavrhlí stavitelé, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky. Aleluja! (Žalm 118, 1.22-23)

První čtení z Písma: Genesis 1, 1-2, 2

Druhé čtení z Písma: Exodus 14, 1-31

Evangelium: Matouš 28, 1-10

Hod Boží velikonoční – vzkříšení Páně

Sotva procitnu, jsem s tebou. Svou dlaň jsi položil na mě. Nad mé chápání jsou tyto divy. Aleluja! (Žalm 139, 18.5-6)

První čtení z Písma: Skutky 10, 34-43

Druhé čtení: Koloským 3, 1-4

Evangelium: Jan 20, 1-18

Pondělí velikonoční

Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky. Aleluja! (Žalm 105, 1)

První čtení z Písma: Exodus 13, 3-9

Druhé čtení z Písma: Skutky 10, 34a.37-43

Evangelium: Matouš 28, 8-15

1. neděle po velikonocích (quasimodogeniti)

Jako novorozené děti Boží mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku. Aleluja! (1. Petřův 2, 2)

První čtení z Písma: Skutky 2, 14a.22-32

Druhé čtení z Písma: 1. Petřův 1, 3-9

Evangelium: Jan 20, 19-31

Ez 37, 12-14

Ř 8, 8-11

ev. Jn 11, 1-45

NÁDAVEK

Když jsem měla jít psát ve středu večer kázání na tuto neděli, nutně jsem ještě potřebovala napsat nákupní seznam na čtvrtední ráno, kdy vždycky jezdím na velký nákup. Rozhodovala jsem se mezi oběma povinnostmi a nakonec dala přednost nákupu, jelikož se jevil jako urgentnější. S jakým překvapením jsem pak četla evangelní text o Lazarovi, bratru Marty a Marie. Nebyly to právě tyto dvě sestry, které ve svém přístupu k Ježíšovi, dosvědčily ony dvě polohy v každém z nás?

Marta, ta akční a pečující, vždy připravena pomoci, na odpočinek nemajíc čas. K Ježíšovým nohám si sedá až poté, co mu poslouží a nabídne občerstvení, aby se mohl cítit dobře. I ona si udělá na Ježíše čas, ale jen co dodělá to nejnezbytnější. Marie si naopak sedá k Ježíšovým nohám hned. Všeho nechá, jde k Ježíšovi a naslouchá, vždyť vše ostatní přece může počkat. I ona se určitě chystá Ježíše pohostit, ale až poté, co je sama Ježíšem občerstvena.

Marie a Marta se navzájem doplňují a věřím tomu, že obě chtěly být Ježíšovi co nejbližší, jen každá jiným způsobem. A sama na sobě vím, že tomu není tak, že by každý z nás byl buď Martou nebo Marií. Asi každý z nás má k jedné ze sester blíže, ale jsou to mnohdy životní období a okolnosti, které nás k jedné z nich přiblíží. A přestože mám nyní asi mnohem blíže k Martě než k Marii, jsou to právě všechny ty povinnosti, které mě

vedou k nesmírně silnému prožitku Boží milosti, že mám o koho pečovat a můžu tak činit. Můj vztah k Bohu se s přibývajícím množstvím povinností zdaleka nerozvolňuje, ale naopak prohlubuje, protože dostává ještě jiný rozměr, který jsem v době, kdy jsem se starala jen sama o sebe, neznala. Ale věřím, že zase přijde to Mariino období a jsou chvíle, kdy ho už netrpělivě vyhlížím.

Ale sestry Marie a Marta měly ještě bratra Lazara a vlastně o něm je tento evangelní text. Nevíme, v kolika letech zemřel, ale rozhodně si myslím, že nebyl nikterak starý. I když stárí je věc nesmírně relativní a nedávná návštěva jednoho malého venkovského hřbitova mě o tom znovu přesvědčila. Když jsem ho procházela a četla náhrobky z přelomu 19. a 20. století, průměrný věk, kterého se ti lidé dožívali bylo 35 – 40 let. Obzvláště mi utkvěl v paměti náhrobek, který nesl jméno ženy, která zemřela ve 25ti letech a hned pod jejím jménem byla jména jejích dvou dcer, které zemřely v 17ti a 18ti letech v rozpětí necelého roku.

Počet let, který pro člověka před sto lety znamenal celý jeho život, dnes u většiny lidí značí jeho přibližnou polovinu. V době, kdy se člověk před sto lety připravoval na odchod z tohoto světa, mnozí teprve zakládají rodiny a začínají rodit děti. Tam na tom hřbitově mi teprve došlo, co se myslí tím, že se lidský život prodlužuje.

Od čtyřiceti výš je náš život nádavkem, bonusem, luxusem, který tisícům generací lidí přede námi nebyl umožněn. Ti lidé měli na všechno o polovinu méně času. A my si stěžujeme, že ho máme málo? A to ještě stihli mít tak nejméně třikrát víc dětí než máme my dnes. Měli o polovinu méně času najít ve svém životě Boha a přesto se to většině z nich dařilo lépe než nám dnes. O polovinu méně možností dostat v životě druhou šanci, napřímit se a jít dál.

A přesto věřím, že v jedné věci na tom byli úplně stejně jako my dnes – možnosti milovat a být milován. Neboť existuje - li něco, co vposledku poráží i čas a jeho nemilosrdné plynutí, pak je to láska. Bůh, který nás miluje už od samého počátku, ještě dávno předtím, než nás utkal v životě matky a bude nás milovat i po odchodu z tohoto světa. Tváří v tvář Boží milující náruči pak vskutku nezáleží, odejdeme-li z tohoto světa o polovinu času dříve nebo později.

Byla to právě tato Boží láska k člověku, která povolala Lazara zpět do života. A věřím, že stejná Boží láska povolá jednou do života i nás, přestože to s největší pravděpodobností nebude zpátky na zem. Ale to není čeho litovat.

Bůh má pro každého z nás zvláštní poslání a na každém z nás zcela jedinečně zjevuje svou milost. Lazarovi bylo dáno být vzkříšen zde na zemi a oslavit tak Boží lásku k člověku. Nakonec ale i on zemřel a teprve v Kristu se před ním otevírá nový život.

Nám Bůh ze své milosti naopak věk přidává. Pojďme i my hledat ve svém

životě ten jedinečný úkol, který nám Bůh připravil a kterým můžeme oslavit tu nezměrnou lásku, kterou k nám Bůh má. Jeho splnění se nám může zdát stejně mimo realitu jako se muselo zdát vzkříšení Lazara. A přesto Bůh Lazara vzkřísil. Proto, když se na něj spolehne, dá i nám sílu splnit to, co zdá se nemožné.

Amen

*Kázání Adely Frýdlové v neděli
30. 3. 2014 v Husově sboru ve Vršovicích*

PROGRAM NA DUBEN

6. 4.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
10. 4.	čtvrtek	18 hod.	ekumenická bohoslužba tří církví	evangelický sbor, Tulská ulice
11. 4.	pátek	19 hod.	Příběhy zvonů II - než odletí do Říma... Komponovaným večerem o zvonech a zvonářích provázejí Josef Somr a Táňa Fišerová	divadlo MANA
13. 4.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
17. 4.	Zelený čtvrtek	18 hod.	Biblická večere po židovském způsobu	Centrum MANA
18. 4.	Velký pátek	18 hod.	Pašijová pobožnost	slouží patriarcha Tomáš Butta a David Frýdl
20. 4.	Hod Boží velikonoční	10 hod.	bohoslužba s udělením svátosti křtu	slouží D. Frýdl
25. 4.	pátek	17 hod.	schůze Rady starších	sákristie Husova sboru
27. 4.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl, káže A. Frýdlová

KONTAKT

Moskevská 34/967
101 00 Praha 10-Vršovice
e-mail: info@husuvsbor.cz
www.husuvsbor.cz
e-mail faráře: david.frydl@tiscali.cz
tel.: 271724317 (Farní kancelář)
271726461 byt faráře
731100059 mobil faráře

Centrum MANA
nizkoprahové centrum aktivit
produkce: Jana Valachová, tel. 778001097
www.centrummana.cz
e-mail: info@centrummana.cz
divadlo@centrummana.cz
Prodej vstupenek před začátkem představení na pokladně divadla.

JÁ SE ČASTO MODLÍVÁM

Louis Pasteur, 1822-1895

Na zdravotnické škole se lékař ptá budoucí laborantky z hygieny: „A co se musí zařídit, když člověka pokouše vzteklý pes nebo pes, u něhož máme podezření, že by mohl být vzteklý?“ Studentka mlčí. Zkoušející jí chce pomoci: „Říká vám něco jméno Pasteur?“ Děvče zvedne hlavu a oči se mu rozzáří: „Musí se dát pasterizovat!“ (Z knihy Svato-pluka Káše „Medicína v nedbalkách“ - zkráceno).

V této humorné, ale pravdivé historce studentka zaměnila dvě věci - pasterizaci a očkování. Podstatu těchto dvou nejpopulárnějších Pasteurových objevů je možno ve zkratkách vyjádřit asi takhle: Pasterizace spočívá v tom, že se působení škodlivých mikroorganismů v potravinách vyloučí termosterilací, šetrným zahříváním pod 100 stupňů Celsia. Při očkování se organismus infikuje oslabenou

kulturou choroboplodných zárodků, což vyvolává odolnost proti příslušné nemoci.

Snad bychom si však mohli kusé znalosti o Pasteurovi aspoň trošičku rozšířit. Pasteur byl prostého původu, narodil se v rodině koželuha. Vynikl jako chemik a mikrobiolog, stal se zakladatelem imunologie. Působil jako profesor na vysokých školách v Dijonu, Štrasburku, Lille a na Sorbonně v Paříži. Okruh jeho vědeckého zkoumání byl velice široký a pestrý. Zjistil příčiny záhadného onemocnění bourců morušových, kterým bylo ohroženo francouzské hedvábnictví. Tím, že odhalil důvody mléčného a alkoholového kysání i způsob, jak ničit kvasné mikroorganismy příslušným zahřátím, vydatně pomohl i vinařskému a pivovarnickému průmyslu. Od Pasteura se také datuje užívání antiseptických prostředků na vědeckém základě. Pasteur byl neobyčejně výkonný i literárně, jeho 187 větších i menších prací vyšlo v 7 svazcích. Přičinil se o vytvoření střediska na výrobu vakcíny proti vzteklině, z něhož vyrostl pařížský Pasteurův ústav, světové centrum pro studium choroboplodných činitelů a předcházení nakažlivým nemocím.

Měli bychom však také vědět, že tento vědec, ačkoli jako první pozoroval pod mikroskopem dělení bakteriálních buněk - tedy nejjednodušší projevy života - odmítal ateistickou hypotézu o jeho samovolném vzniku. Věřil v moudrého Stvořitele a projevoval ve své víře v něho velkou pokoru. Znamé jsou jeho výroky: „Jednou se svět bude smát hlouposti materialistické filozofie.“ – „Čím více studuji přírodu, tím víc se musím podívat skutkům Stvořitele.“ – „Moje studia a výzkumy

mne přivedly k tomu, že mám téměř takovou víru jako bretaňský sedlák. Ale jsem jistý, že kdybych ještě studoval a bádal dál, měl bych víru jako bretaňská selka.“ Znamená to snad, že Pasteur doporučoval obrátit se k prostoduché, primitivní víře? To rozhodně ne! Prakticky ani není možné, aby se člověk násilně oprostil od nových poznatků o bibli a přírodě a aby se vrátil k jakési naivní zbožnosti. A není to ani nutné. Známý fyzik a křesťanský filozof Carl von Weizsacker, bratr bývalého německého prezidenta Richarda F. von Weizsackera, se obrací na současné teology: „Ochraňujte jedinou pravdu, která dosahuje hlouběji než pravda vědy, na které spočívá atomový věk. Naprosto nutně nadejde chvíle, kdy všelijaké pravdy ztroskotají a lidé se po této pravdě začnou ptát.“ Vztah víry a vědy shrnuje smířlivě i náš astronom Jiří Grygar: „Nové poznatky vědy a víry pocházejí od jednoho a téhož Boha.“ - Podobně se vyjádřil už Pius XII. (papežem 1939-1958). – Nicméně Pasteur nám naznačuje, že věřit nelze bez důvěřivého vztahu k Bohu. Přiznal: „Já se často modlívám při své práci v laboratoři.“ Co k tomu dodat?

Daniel Henych

JAK ZÍSKALY VRŠOVICE DIVADLO A PROČ SE THEODOR PIŠTĚK NASTĚHOVAL DO HUSOVA SBORU

III. DÍL

Nevíme, jak dlouho Pištěkovi ve Vršovicích bydleli, ale zdá se, že spíš krátce a dost možná právě za hmotné podpory Julia Ženíška. Podle vzpomínek hercova syna Theodora Pištěka ml., žila rodina odjakživa a v podstatě až donedávna na Vinohradech v Radhoštské ulici, v rohovém domě číslo 2. Jelikož se Theodor narodil v roce 1932, je pravděpodobné, že buď rodiče použili byt ve Vršovicích jen jako startovací a brzy z něj odešli, anebo se Theodor do něj ještě narodil, ale na takhle rané údobí si samozřejmě nemůže pamatovat. Dětství už má spojené s Vinohrady. Tato čtvrt je ostatně blízka rodu Pištěků již od 19. století, kdy Jan Pištěk (1847-1907) nechal poblíž Vinohradské vodárny v Budečské ulici postavit lidové divadlo Aréna, zvané také Pištěkárna, které později vedl i jeho syn.

A jak popisuje Theodor Pištěk ml. byt v Radhoštské? Na to už si беру na pomoc knížku Radima Kratochvíla Theodor Pištěk aneb Filmové nebe první republiky: „Jestli si pamatuju, tak otec nebyl doma, protože hrál divadlo nebo natáčel, a když byl doma, tak si ho vybavuju hlavně ve dvou úlohách. A to byl kuchař a potom člověk, který studuje role. On se třeba zavřel na čtyři týdny do pokoje - byl to rohový pokoj, kde měl pracovnu a psací stůl - nekomunikoval a jenom jsem slyšel to mumlání, jak se učil roli. Jinak byl strašlivě pohostinný. Vařil třeba v neděli obědy pro moje spolužáky, kluky z Akády (Akademie výtvarných umění). A nepamatuju Vánoce, Silvestra, že bychom byli sami. To byl prostě vždycky plnej stůl, spousta hostů...“

Theodor Pištěk uměl uvařit cokoli – špikoval mandlemi játra, pletl z bramborového těsta hnízdečka pro koroptvičky, připravil želví polévku, jazyk s polskou omáčkou, majonézu, pirohy, nejjemnější paštičky, zmrzliny. Manželství s Marií, která své nadání obětovala pro rodinu, mu vydrželo až do smrti.

Blanka Kovaříková

POSLEDNÍ PŘÁNÍ SYNA FILIPA

Jsem maminka 8 dětí. Náš nejmladší syn Filip si 2. 2. 2014 vzal život. Jen ten, kdo prožil podobnou tragédií, může plně pochopit, co naše rodina prožívá. Protože nám Filípek nechal třístránkový dopis na rozloučenou, víme, proč k této tragédii došlo. Pověřil nás, abychom jeho odkaz šířili dál – a já napsáním tohoto deníčku k tomu chci přispět. Předem se omlouvám, že můj deníček bude asi dlouhý, ale věřím a doufám, že ho dočtete až do konce.

V neděli 2. 2. krátce po poledni jsme našli našeho syna Filípka oběšeného na zahradě u našeho domu. Bylo mu ještě 14, patnácté narozeniny by slavil až na první jarní den.

Byl to otřesný a nepopsatelný šok a pocit zoufalství a zmaru. Naši bolest, zoufalství i beznadějí bychom nejraději vyřvali do celého světa.

I když nám bylo od první chvíle zřejmé, že není pomoci, v zoufalé snaze o zázrak se ho manžel s dcerou a synem pokoušeli oživovat a já jsem volala záchranku. I jim bylo hned po příjezdu jasné, že není pomoci, ale přesto se snažili dělat co mohli a museli. Vzápětí přijela policie a kriminálka, chvíli po nich i reportéři z tv Prima. Policisté i kriminalisté se chovali citlivě a profesionálně zároveň. Televizní reportéry vykázali do patřičných mezí, zamezili jim v kontaktu s kýmkoliv z rodiny. A přesto už večer byla v krimi zprávách reportáž o naší tragédii- s pár nepřesnými údaji.

Kriminalisté se sháněli, zda Filip nechal dopis na rozloučenou (zatímco se záchranáři stále snažili o zázrak). Starší syn šel do jeho pokoje a dopis tam skutečně našel. Já jsem do něj koukla, ale nebyla jsem schopná přečíst ani slovo. V zoufalé snaze vědět PROČ, jsem syna poslala zpět do pokoje dopis ofotit, protože jsem správně tušila, že nám ho seberou. Skutečně nám ho sebrali (vrátili nám ho až ve středu při výslechu na kriminálce) a nebýt toho, že jsme měli jeho kopii, bych se skutečně zhroutila z toho, že nevíme proč to udělal a že jsem to zavinila já. Záchranáři ukončili svoji snahu, auto i vrtulník odletěli prázdné a našeho Filípka odvezli pohřbáci...

Během odpoledne se u nás sjely všechny ostatní děti (kromě dvou dcer, co žijí v zahraničí - ty přijeli až na pohřeb) a babička se sestrou Ester. Společně jsme truchlili, plakali a doufali, že je to zlý sen, ze kterého se probudíme.

Pak nám starší syn přečetl Filipův třístránkový dopis. A my se dozvěděli, proč to udělal. Mnohé věci a souvislosti nám však docházely a docházejí postupně a mnoho jsme pochopili až díky dalším událostem...

Filípek se nám narodil jako naše osmé miminko. Bylo možná trochu bláznovství pořádit si tolik dětí, ale já jsem moc chtěla velkou rodinu a hodně dětí. On byl krásné a pohodové miminko. Získal si lásku všech svých nejbližších- jeho úsměv a věčně rozzářená čokoládově hnědá očka si získala každého.

Jak rostl, byl stále stejným sluníčkem. Bylo ale zároveň čím dál zřejmější, že je jiný, než jeho bratři i bratřanci. Měl úplně jiné zájmy - bavilo ho malovat, pomáhat s vařením a pečením, stále něco vyráběl - košíky z pedigu, skládačky z papírů. Klučičí hry ho nezajímaly, raději

poslouchal řeči dospělých, nebo si hrál s holkama. Radil sestřám s oblékáním i účesy. Taky krásně zpíval. Když jsme se před pěti roky přestěhovali poblíž Hradce Králové, začal zpívat ve známém chlapeckém sboru. Měl mimořádný talent a díky tomu po pár měsících začal zpívat s hlavním sborem a jezdit po koncertech. Po deseti měsících jel na první velké turné do Japonska a Jižní Korei na pět týdnů.

A tehdy začaly jeho problémy ve škole. Nevím, jestli za tím byla závist, že se tak malý kluk podíval do světa, kam se většina z lidí nikdy nepodívá...

Někteří učitelé, místo aby mu pomohli doplnit si a dohnat učební látku, ho začali potápět. Nikdy ve škole neslyšel ocenění, že úspěšně reprezentuje naši vlast a vlastně i školu. Byli jsme to ve škole i řešit, že ho chceme podporovat v jeho výjimečném talentu a že je pro nás důležité, aby byl šťastný a spokojený a mohl dělat to, co ho baví. Na chvíli to pomohlo, ale nikdy nepocítil od některých učitelů podporu.

Někdy v té době - ve svých 11 letech si začal sám poprvé uvědomovat, že je „jiný“. Dcery mně opakovaně říkaly, že Filípek bude gay, ať se s tím smírím. Já jsem je ubezpečovala, že to pro mne není věc, se kterou bych se nesmířila, ale že mu to nehodlám podsouvat a nechám na něm, jak to v něm uzraje a že až s tím jednou třeba přijde sám, že ho s otevřenou náručí přijmu a že mě jen bude mrzet, že bude mít těžší život. Kdybych bývala tušila...

V této době jsme chodili do místního kostela, kde sloužil farář - Slovák asi čtyřicetiletý. Vždy jsme se snažili děti vést k víře v Boha a doufali jsme, že z nich i za pomoci víry vychováme hodné a poctivé lidi. V té době nám vůbec nedošlo, že onen farář má v každém druhém kázání homofobní řeči proti registrovanému partnerství a homosexuálům. Nepředpokládali jsme, že by cokoli řečeného v kostele někomu ubližovalo - vždyť víra v milosrdného Boha by lidem měla za každé situace pomáhat. Jen nám bylo divné, proč Filípek ve svých 13 letech bouřlivě odmítal do toho kostela chodit. Nechtěli jsme ho nutit násilím a nechali jsme to na něm a on už víc než rok a půl s námi nechodil. A zas mohu jen říci - kdybych tušila, jak všechno pro nás skončí...

Filip byl až do posledních dní veselý, choval se normálně, jako děti jeho věku. K cizím lidem se choval velmi mile a přátelsky, byl velmi kamarádský (i když kamarádil hlavně s holkama). Někdy byl doma trochu drzý, ale vždy se to snažil napravit. V pokojíku si poslouchal hudbu, díval se na filmy, chodil do školy i na zkoušky sboru. Dělal přijímačky na konzervatoř, kam se sice nedostal, ale netvářil se, že by mu to příliš vadilo. Ještě v sobotu večer jsem s ním řešila jeden problém, který v pátek udělal a za který se omlouval a povídali jsme o tom, kam půjde na střední školu. To bylo naposledy, kdy jsme ho viděli živého...

Odešel do svého pokoje a napsal dopis na rozloučenou a nad ránem se potichu vykradl z domu na zahradu...

Po jeho smrti a po přečtení jeho dopisu jsme si začali dávat dohromady mozaiku jeho života i důvodu jeho odchodu. Začali jsme chystat jeho pohřeb - podle přání, která napsal do toho dopisu - měl přesně naplánováno jak chce, aby to proběhlo, v čem ho máme pohřbít... Chtěl, aby se všichni dozvěděli, proč to udělal.

V té chvíli jsme ani my sami ještě plně nechápali, proč pro něj byla jeho homosexualita, kterou si už naplno uvědomil a přiznal sobě i dvěma sestrám a kamarádce, proč to byl pro něj důvod odchodu ze života.

Ten důvod jsme naplno pochopili v den pohřbu a po tom, co následovalo.

Obřad rozloučení probíhal v kostele - tak jak jsme ho s láskou a obrovskou bolestí v srdcích několik dní všichni chystali. Sjelo se plno příbuzných, kamarádů, přátel... do kostela se ani nevešli.

Na úvod se hráli písně, které si on sám přímo přál, aby tam zazněly. Jednou z nich byla Same love od Macklemora. Pak probíhal pohřební obřad, promluvil Filípkův strýc - kněz, pak bývalý evangelický farář jako zástupce Logosu (což je ekumenické společenství věřících gayů a leseb), pak jeho dvě sestry řekly něco o svém bráškově. Promítali jsme na plátno jeho fotky podbarvené písněmi, co mu vybrali jeho sourozenci...

A když všichni v slzách čekali, že se začne vynášet rakev z kostela, přiskočil k mikrofonu místní farář a začal, že je hodně našťvaný za to, co zde zaznělo a že s tím nemůže souhlasit... Neodpustil si své homofobní řeči. A když se obrátil k rakvi našeho syna, už to někteří přítomní nevydrželi. Spolužáci začali pískat, dvě dcery vykřikly ať zmlkne a odejde a sestra Ester Janečková vykřikla: „To kvůli vám a lidem jako jste vy se zabil...“

V ten okamžik jsme netušili, co se tím rozpoutá, jen jsme o dost víc pochopili jeho čin. I to, co pak následovalo, nám v mnohém pomohlo otevřít oči a pochopit jeho bolest, kterou v sobě nosil a skrýval pod stálým úsměvem.

Víme, že ho trápila netolerance a neláska lidí, homofobie i jiné formy bezpráví vůči jakékoliv menšině.

Ve svém dopise píše: Kájo, Betty a Týno moc a moc si vážím vaší shovívavosti a toho, že jste „to“ brali v pohodě a nevadilo vám to... tohle (moje sexualita) je vlastně hlavní věc, kvůli které jsem to udělal... dnešní svět je naprosto plný předsudků a nenáviděnosti k určitým skupinám lidí...to mě hrozně štve a přeji si, aby to tak nebylo, aby se se všemi lidmi zacházelo stejně a aby moje smrt aspoň trochu napomohla k veškeré rovnoprávnosti všech lidí na zemi.

Věříme, že dost lidí, kteří se o smrti našeho syna dozvěděli, ho pochopí a třeba se zamyslí nad tím, jaký názor a postoj mají k homosexualitě a stanou se tolerantnějšími.

Velmi mě bolí, že jsou na světě lidé, kteří se neštítí ničeho a kteří klidně pod články o našem synovi napsali komentáře, že je fajn, když se taková labilní buzna zabije sama a že by to měli udělat všichni. A podobně laděných komentářů bylo dost... Co je to za lidi, kteří za smrtí malého kluka nevidí lidskou bolest mnoha lidí, co ho milovali a jsou schopni napsat takovéhle komentáře?! Copak nejsme všichni lidské bytosti, které jsou si rovny?

Děkuji všem, kteří si deníček o našem Filípkovi přečetli až do konce.

A všechny bych chtěla jeho jménem poprosit- buďte k sobě navzájem hodní a tolerantní, učte toleranci k odlišnostem sebe i své děti, mějte je rádi a važte si každého dne, kdy je můžete láskyplně obejmout.

Svatava Havlíčková

21. březen je výjimečný den, který je spojen hned s několika svátky, například se Světovým dnem básní, Mezinárodním dnem loutkového divadla, ale také se Světovým dnem Downova syndromu, který proběhl ve světě už podeváté jako připomínka, že lidé s tímto syndromem dokáží obvykle mnohem víc, než si umíme představit a zaslouží si proto plnohodnotný život. Při této příležitosti uspořádala Společnost rodičů a přátel těchto dětí v naší vršovické Maně už podruhé program, který byl víceméně pro všechny diváky překvapením. Podílela se na něm i zkušená režisérka paní Olga Strusková. Děti různého věku se většinou představily v tanečních nebo hudebních vystoupeních, takže jsme letos mohli vidět skupinový tanec nazvaný Zimní královna, který měl přiblížit poetickým způsobem zimní náladu a pak pro změnu následovala rozpustilá kreace buggi-buggi, kterou předvedli dva mladíci a jedna slečna v červeném kloboučku. Vůbec nevadilo, že je trochu buclatá, protože všichni tančili s vervou a chutí, za což sklidili velký úspěch. Ten ale měl každý, kdo na jevišti vystupoval. Prostě tu vládly spontánní sympatie a radost, jaké se v divadle jen tak nevidí. Pořadatelé nám dále představili netradiční akci s názvem Proměny. Proběhla už v lednu a měla za cíl poradit mladým lidem, jak si upravit zajímavě účes nebo ukázat dívkám jaké to je, když se dostanou do rukou zkušených vizážistů. Přihlásilo se 18 zájemců a jejich nadšené reakce zachytil na uměleckých snímcích pan Jan Březina. Fotografie budou vystaveny nějaký čas v klubu Mana, aby si je mohli prohlédnout i další hosté. Celý pořad moderoval herec Jan Zadražil. Působil velmi bezprostředně, i když trochu zarážel svým zjevem, protože měl oblečené sportovní bermudy a na každé noze měl jinou barevnou, pruhovanou ponožku (spíš podkolenku), stejně jako všichni jeho další spolupracovníci. Byl to samozřejmě záměr, aby na nich symbolicky předvedli, že každá ponožka je sice trochu jiná, odlišná, ale pořád zůstává ponožkou a ničím jiným. A lidé s Downovým syndromem jsou také trochu odlišní, ale pořád mají podobné sny a přání jako lidé kolem nich, jako jejich vrstevníci. Opravdové pobavení v sále způsobila dražba velikánského plyšového medvěda. Vyvolávací cena byla kolem tisíce korun, zájemci však stále přihazovali vyšší a vyšší ceny, dokonce si přisadil i náš bratr farář David, který k mědovi navíc požadoval ještě jednu ponožku a hbitý moderátor ji z legrace hned svlékl, ale pak se ukázalo, že zrovna on má za lubem všechny trumfnout, když nabídl šest a půl tisíce korun. Shlédlí jsme ještě módní přehlídku, na které nám kluci a děvčata předvedli opravdové modely z butiků a bylo zajímavé spíš sledovat, jak někteří zvládali roli manekýna zcela suverénně a jiní zase plaše klopili hlavu, aby diváky raději neviděli. Nakonec se přišla představit i mládež z Proměn. Návštěvníci byli velmi spokojeni a neměli bychom opomenout, že mezi čestnými hosty byla i paní Ivana Cabrnachová, místostarostka Městské části Praha 10 a také zástupci poslanců a diplomatického sboru.

Nezbývá, než si přát, aby právě veřejní činitelé nebo lidé z různých firem a také obyčejní lidé, kteří chtějí někomu potřebnému pomoci, pamatovali právě na tyto naše bližní a podporovali je v jejich touze žít spokojený život naplněný dobrými věcmi. Aby se vždy našlo dost spolupracovníků, kteří přiloží ruku i ke konkrétní činnosti a pomoci.

Bohuslava Marková